

ליובאוויטש

שבליובאוויטש | תשרי תשפ"ב

שנה השבעית, שבת להוי

... על-פי הרגילות שהיתה אצל כו"כ חסידים, שהיו מחשיבים (מסבירים ומפרסמים) שיום הולדתם הוא – הפעם הראשונה שבאו לליובאוויטש אל הרבי, אצל כל רבי בזמן נשיאותו, ועד"ז בזמן נשיאותו של נשיא דורנו – אלה שבאו ל"ליובאוויטש שבליובאוויטש" של נשיא דורנו כ"ק מו"ח אדמו"ר... כ"ז אלול תנש"א

תמונה נדירה בה נראה הרבי צועד אל פתח בית חיינו ובידו הדסים וערבות

ולקחתם לכם |

היה משיב תיכף ומיד, שברור אצלו בלי שום ספק וספק-ספיקא, שאדמו"ר מהר"ש היה רוצה שיעסוק בעניינים אלו, ולדוגמה: נתנית צדקה כפשוטה, או צדקה רוחנית, לימוד התורה – נגלה תורה או פנימיות התורה, וכיוצא בזה. הנה על זה אומרים לו - שעתה הוא הזמן המסוגל והמתאים לעסוק בכל עניינים אלו באופן של "לכתחילה אריבער", ובוודאי שיצליח בזה.

משיחת י"ג בתשרי תשד"מ – תר"מ התועודויות

מה רוצה אדמו"ר מהר"ש שאעשה כעת?

- ישנם עניינים המונחים אצלו בפשיטות שבוודאי היה רוצה אדמו"ר מהר"ש שיעסוק בהם -

התורה ומצוותיה (כפי שמבקש ממנו ומפציר בו אדמו"ר מהר"ש...) באופן של "לכתחילה אריבער".

באותיות פשוטות:

כאשר יהודי חושב לעצמו רעיונות ותכניות וכו' – אזי דרושה בדיקה מהיכן נובעים מחשבות ורעיונות אלו, מדוע רצונו בכך, וכיוצא בזה; אבל כאשר חושב לעצמו: מה רוצה אדמו"ר מהר"ש שאעשה כעת, ביום זה... במקום שבו הנני נמצא... וכו' - הרי באיזה מעמד ומצב שיהיה גם

כאשר ידיעותיו אודות אדמו"ר מהר"ש מצומצמות ביותר, ואפילו המעט שיודע - אינו מבין את העמקות שבדבר כו', ישנם עניינים המונחים אצלו בפשיטות שבוודאי היה רוצה אדמו"ר מהר"ש שיעסוק בהם.

ובפשוטות: כאשר ישאלו אצל קטן בדעת - מה אתה משער שאדמו"ר מהר"ש היה דורש ממך לעשות? - ישנם עניינים מסויימים שאודותם

בנוגע לענייניו המיוחד של אדמו"ר מהר"ש - ידועים דברי רבותינו נשיאינו שהנהגתו היתה "בעל-שם'סקע הנהגה", כלומר, הנהגה שאין לה אחיזה בדרכי הטבע... והנה, האמור לעיל [שהנהגתו של אדמו"ר מהר"ש היא "בעל-שם'סקע הנהגה"] מתבאר גם בפתגם והוראת אדמו"ר מהר"ש (שנתגלה על-ידי כ"ק מו"ח אדמו"ר נשיא דורנו) - "לכתחילה אריבער":

כאשר מראים שיהודי נעשה עשיר, נולדו לו בנים, וכיוצא בזה (כתוצאה מברכתו של נשיא הדור) - יכול להיות הדבר בב' אופנים: א) על-ידי הלבשה בדרכי הטבע - נתנית עצה בענייני המסחר, או הוראה להתנהג כעצתו של רופא בנוגע לזרעא חייא וקיימא, וכיוצא בזה. ב) "בעל-שם'סקע הנהגה", "לכתחילה אריבער", הנהגה שאין לה אחיזה בדרכי הטבע - כי הוא אמר ויהי הוא ציווה ויעמוד!"...

וההדגשה בזה היא - "לכתחילה אריבער": אין הכוונה שלכתחילה מנסים בדרך אחת (הלבשה בדרכי הטבע), ורק אחר-כך באה ההנהגה באופן של "אריבער" (למעלה מאחיזה בדרכי הטבע), אלא - "לכתחילה אריבער".

וזהו כללות ההוראה הנלמדת מהנהגתו המיוחדת של אדמו"ר מהר"ש - המודגשת ביותר ביום ההילולא:

כאשר יהודי שומע שהיום הוא יום ההילולא של אדמו"ר מהר"ש (או שישמע זאת מחר או מחרתיים) - עליו לדעת שזהו הזמן המסוגל שבו ניתנים כוחות מיוחדים לעסוק בכל ענייני

חיי הצדיק

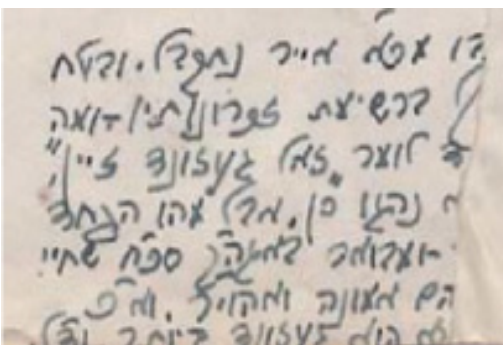
נתי"ק נדיר ופנימי במענה לר' זלמן דונמן (מכ"א אייר תשי"י) שחשש להשתמש בתואר "זאל געזונד זיין" על הרבי הריי"צ מיד לאחר הסתלקותו. במענה על זה השיב הרבי:

מכתבו מכ"א אייר נתקבל. ובטח [ימשיך] ברשימת זכרונותיו. - ומה [שמפח] לומר "זאל געזונד זיין". [הנה לא] נהגו כן. אבל מהו הפחד [...] - ומבואר באגה"ק סכ"ח שחיי [הצדיק] הם אמונה ואהו"ר. וא"כ [...] הוא געזונד ביותר. ור"ל. שולי פתקא זו נמחקו במהלך הזמן. תוכן המענה נדפס בספרו של ר' זלמן - 'לשמע און', ובו נעונו בפענוח הכתי"ק

עבודת הקודש

מספר הרב פסח צבי שי' שמערלינג ממה שמע מחמיו, המזכיר הרה"ר י' ירחמיאל בנימין הלוי ע"ה קליין:

כל שנה לפני ראש השנה הגיעו לרבי אלפים רבים של פני"ם, נוסף על אלו שמסרו את הפ"ג שלהם ישירות לידו הק' שלחו גם בדואר מכל קצווי תבל. חלק קטן בלבד הרבי לקח עמו לאוהל בערב ראש השנה ולאחר מכן בכל פעם שה"י הרבי נוסע לאהל, ה"ל לוקח עמו חלק מאותם המכתבים שהגיעו בערב ר"ה. הרבי דייק לגמור את כל אותם הפ"גים שהגיעו לקראת השנה החדשה עד חג הפסח.

דברי ימי ליובאוויטש

ר' צבי הר-שפר נולד בתר"ל בליובאוויטש, לאביו החסיד ר' יצחק אייזיק לוקשין. בשנת תשט"ז כתב לו הרבי שהיות והי' בליובאוויטש בשנים שבהם חיו ופעלו בהם אדמו"ר מוהר"ש והאדמו"ר מוהרש"ב עליו לכתוב את זכרונותיו.

ב"ה, אדר"ח מ"ח, תשט"ז
ברוקלין.

הו"ח אי"א גר"נ כו' מו"ה צבי שי'

שלום וברכה!

במענה על מכתבו מא"ח, בו כתב אשר יליד ליובאוויטש הנהו ונשמר בזכרונו כמה ענינים מתקופה בהיותו בליובאוויטש היא תקופת כ"ק אדמו"ר מוהר"ש ובנו כ"ק אדמו"ר מוהרש"ב, הן בנוגע לליובאוויטש עצמה ולהאורחים אשר בקרו בה מזמן לזמן.

ומהנכון הי' אם יכול להעלות על הכתב זכרונות אלו כיון שמעטים מאד אלו הזוכרים המאורעות דימים ההם על בורים, וגם טפוסי האנשים האורחים אנשי הצצר וכו', אף שלא כל הדברים הנכתבים ראויים לבוא ג"כ בדפוס, הנה גם השמירה בכתב כדאית היא, ובטח חלק מרשימות אלו יוכלו לנצל גם בשביל ענינים המתפרסמים בדפוס, אף שמובן שמראש אי אפשר לדעת ברור בזה, פשוט שצריכים להיות בטוח שהענינים הנרשמים מתאמים אל המציאות, ובפרט שעברו כבר כמה עשיריות שנים, ומילתא דלא רמי' עלי דאינש לא תמיד נרשם בזכרונו כמו הוא, ובטח גם בזכרון כבודו יש ענינים שאין כל ספק אצלו בתיאורם וגם כאלה שמסופק הוא בקצתם או באיזה פרטים, ומה טוב שגם על זה יציין ברשימותיו.

ומובן שאתענין למאד לראות את הרשימות כיון שמקבץ אני חומר לדברי ימי ליובאוויטש ובפרט לאותה התקופה שעדיין לא נמצאו לה כל גואלים וכותבי דברי ימי החסידות מתקופת אדמו"ר מוהר"ש ותחלת תקופת בנו כ"ק אדמו"ר מוהרש"ב, ות"ח מראש.

כבקשתו נשלח לו בפ"ע תניא פורמט כיס, ובטח יאשר קבלתו.

בברכה,

בשם כ"ק אדמו"ר שליט"א

בקשר עם י"ג תשרי, מובא בזה קטע מזכרונותיו ובו תיאור חי של חצר ליובאוויטש בימי הוד כ"ק אדמו"ר מוהר"ש:

...דרכו של מהר"ש הייתה לדרוש בכל שבת לפני תפילת שחרית בבית התפילה המאוחד עם מעונו של האדמו"ר, את שולחן הקריאה היו מקרבים עד סמוך לפתח המוביל לחדרו של האדמו"ר, הדלת אל החוץ הוגפה והשמש עמד אצל הפתח לבלי ליתן לאיש לצאת. בכל הבית הושלך הס, הנמצאים בפנים הצטופפו ועמדו על רגליהם. האדמו"ר ישב על כיסא ומסביב לו בני משפחתו, ורק לזקני החסידים יחידי הסגולה ניתנה הרשות לשבת קרוב אל האדמו"ר.

כולם עצרו בעד נשימתם ואזניהם היו נטויות לאותו המקום שמשם יצא הקול הצלול, שמתחילה נשמע רק כעין לחש ולאט לאט התגבר ובקע את הדומייה הרוטטת והשתפך בכל הבית. והקול הלך והתלהב, הלך והתלהט, כל הנוכחים היו כובשים את רעיונותיהם ומתרכזים באותן המלים היוצאות מפי האדמו"ר, ולפסגת התלהבותו היה בא האדמו"ר בהגיעו לבאר הכתובים בתהלים עג, כה-כו ברוח החסידות: **"מי לי בשמים" אין לי צורך בגן עדן העליון שהוא בבחינת שמים, ועמך לא חפצתי בארץ" אין לי חפץ בגן עדן התחתון שהוא בבחינת ארץ, אלא "כלה שארי ולבבי" יש לי תשוקה וכיליון רק לך לבדך, צימאון וחשיק להבטל ולהיכלל באין סוף.**

בימי החגים היו החסידים דורשים "הוספה" בין מנחה למעריב. החסידים - וביחוד הצעירים שבהם היו מצטופפים סמוך לפתחו של האדמו"ר והיו מנגנים ניגונו של האדמו"ר הזקן המלא געגועים וחישוקים, כיליון נפש לעלמין דלא אתגליין. אם לא נענו מיד היו חוזרים פעמים ושלש על ניגונו של הרב עד שהזקיקו את האדמו"ר לצאת מחביון עוזו...

ני טוב יום בחצריך

בשנת תשל"ח נסע הרב עמרם בלויא ע"ה לראשונה לחצרות קדשינו, את הרושם העז שהותירה בו החוויה ביטא ר' עמרם במכתב רווי רגש לאחיו הרב יוסף ע"ה, המכתב הגיע לידינו והוא מתפרסם כאן בפעם הראשונה.

ב"ה ד' ניסן תשל"ח
לאחי ר' יוסף, שלום רב.

אני עדיין תחת הרושם של הנסיעה, ועוד לא הצלחתי להשתחרר מהרושם האדיר שהרשימה אותי אמריקה בגשמיות ומלכות ליובאוויטש ברוחניות.

ככל שעובר זמן מהנסיעה נזכר אני בפרטים רבים הצצים ומצטרפים לתמונה אדירה, שמתוכה נשקפת דמותו של כ"ק אדמו"ר שליט"א בכל הודה והדרה, אתה מרגיש בעליל שכל מה ששמעת וקראת והתענינת במשך עשרים וחמש שנה אינם אלא אפס קצהו מהמציאות האמיתית ואכן אינה דומה שמיעה לראיה. כך למשל: מוסדות התורה והחינוך הרבים הפזורים בסביבת 770. המושבה החסידית של קראון הייטס של מאות משפחות אנ"ש שבתוכה, המהווה סביבה נעימה בעלת אווירה משפחתית ה"חצר" של הרבי על פעילותיה הרבות והמגוונות, התפילות במחיצתו של כ"ק אד"ש...

ההתוודויות המרגשות ומרנינות לב, כאשר רואים שב"ה לא אלמן ישראל ויש לנו כמה מאות אברכים ובחורים. ובעיקר כאשר נמשכים אחרי השמחה עילאה שמשרה הרבי ברגע של שמחה, מאות האורחים מכל העולם ובתוכם שלוחים ומנהלי מוסדות חנוך בקצווי תבל, וכן בעלי תשובה רבים. אלפי המכתבים המגיעים לרבי ובהם צרותיהם ובעיותיהם של כלל ישראל.

כשאתה עומד תוהו ומתבונן שכל זה תלוי ועומד על כתפיו של אדם אחד אתה מתמלא הערצה ואימה ופחד. אתה מתגמד ומתבטל בביטול גמור, ומתפלל למי שאמר והיה העולם שיתן ויוסיף כח ובריאות הגוף ואריכות ימים ושנים למי שעומד ומנהיג את העולם.

[...]

לבסוף אחי ר' יוסל' רוצה אני להודות לך מקרב הלב על אשר זיכית אותי בחוויה זו שהנעימה לי מכל האירועים שעברו עלי בימי חיי המעטים, לעולם אזכור לך חסד זה

שלך
עמרם

זכר רב טובך יביעו

- רשימת היומן -

הסדר בלויבא' [בלויבאוויטש] הי' שבחדר החיצון הי' איש מהמשרתים הפשוטים. לפנים הימנו - המשרת ר' לויק (דער מילכינער). הי' מעתיק דא"ח כשביל מהרשני"ע וכיו"ב. וגם הכניסה לחדר זה. בקושי עלתה. ולפנים הימנו - חדר מהרשני"ע.

ויעמוד פעם ר' מאניע מאנעזסאהן בחדר ששם ר"ל [ר' לויק]. ויקשב אצל הפתח אולי ישמע דבר מה ממהרשני"ע. שמא יצא מחדרו וכיו"ב. והזמן אחה"צ. ופתאום התחילו עוברים במח' [במחשבתו] מאורעות שקרו לו עוד בימי בחרותו ואח"כ. ולא יכול לסלק מח' [מחשבתו] מזה. כעבור איזה זמן יצא מהרשני"ע מחדרו. ויאמר לרמ"מ. כשמתפללים זכר רב טובך בכונה. אזי במקיף הקרוב הוא פועל שנוכרים כל הנעשה מיום עמדו על דעתו.

פעם אחת טיילו ביחד - בחו"ל - ויחשוב רמ"מ שלימים נוראים יהי' בלויבא' [בלויבאוויטש] ויתעכב שם עד אחרי הה"ס [תג הסוכות]. כלכתם הלאה נפלה לו איזה מח' [מחשבה] לא טובה. ויסב מהרשני"ע פניו אליו ויאמר לו:

דו גייסט צו נאענט צו מיר [= הנך הולך יותר מדי קרוב אלי]. [ויוסף: בכלל א"צ [אין צריך] לקחת נדרים ע"ע [על עצמו] ואפילו במח' [במחשבה].

רשימת היומן יום ה', כ' אייר תרצ"א